

06.01.2026

Przełamując tabu, czyli historia pierwszego i ostatniego polskiego "płciownika". Spotkanie z Zofią Dulską (cz. 1)

Zofia Dulska, studentka polonistyki na Uniwersytecie Warszawskim, w rozmowie z dr Martą Chojnacką-Kuraś odkrywa dziś przed nami postać Stanisława Kurkiewicza - pierwszego i ostatniego polskiego "płciownika", krakowskiego lekarza, pioniera polskiej seksuologii z przełomu XIX i XX wieku. Jego twórczość językowa, choć często traktowana prześmiewczo, jest interesująca z perspektywy słowotwórczej i semantycznej. Kurkiewicz, na przekór podwójnej moralności swoich czasów, podjął się budowy neutralnego języka w dziedzinie seksuologii i intymności, języka przełamującego istniejące tabu.

Podczas spotkania pytamy:

- Jak mówić i pisać o sferze intymności i seksualności bez przymrużenia oka, wulgaryzacji, w sposób neutralny i prosty (lecz nie prostacki)?
- Dlaczego naszą Rozmówczynię zainteresowała postać Stanisława Kurkiewicza?
- Czy studia polonistyczne stwarzają jej zdaniem możliwość interdyscyplinarnego rozwoju zainteresowań, łączących znajomość języka, medycyny i kultury?

Dalsza część rozmowy jest dostępna jako ***Kurkiewicz współczesny. Spotkanie z Zofią Dulską (cz.2)***.

Zofia Dulska - studentka Wydziału Polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego, absolwentka studiów licencjackich na kierunku Filologia Polska, która kontynuuje edukację polonistyczną na studiach magisterskich, na ścieżce językoznawczej.

Marta Chojnacka-Kuraś - językoznawczyni, pracuje na Wydziale Polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego, zajmuje się m.in. współczesną polszczyzną, semantyką, językowymi reprezentacjami doświadczeń bólu i choroby, językiem w komunikacji medycznej.

W rozmowie wymieniono publikacje:

- T. Boy-Żeleński, *Reflektorem w mrok*, wyb. A.Z. Makowiecki. Warszawa 1984,
- A. Depko, *Pionierzy medycyny seksualnej*, "Przegląd Seksuologiczny" 2005, nr 3, ss. 26-32.

- M. Czajkowski, *Wyjść z gębą na mrowisko świata. Stanisław Kurkiewicz i jego projekt językowy*, w: *Seksualność człowieka*, red. G. Iniewicz, M. Mijas, Kraków 2011.
- B. Jarosz, *Pierwszy leksykon słownictwa seksuologicznego – słownik płciowy [1913] Stanisława Kurkiewicza. Preliminaria lingwistyczne*, "Poradnik Językowy" 2017, z. 5, ss. 19-29.

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

**Seria podcastu
"Spotkania
Biuletynu",
zatytułowana
"Polonistyka
zaangażowana",
realizowana jest**

**w ramach projektu "Polonistyka wobec wyzwań współczesnego świata".
Dofinansowano ze środków budżetu państwa w ramach programu
Ministra Edukacji i Nauki pod nazwą „Nauka dla Społeczeństwa II”
(numer projektu: NdS-II/SP/0264/2024/01).**

Strona internetowa projektu: <https://biuletynpolonistyczny.pl/pl/projects/polonistyka-wobec-wyzwan-wspolczesnego-swiata,1851/details>

Intro i outro

- Muzyka Piotr Lakwaj, czyta Aldona Brycka-Jaskierska
- Producent: Torba reportera i podcastera

Identyfikacja wizualna: Klaudia Węgrzyn

Media społecznościowe "Biuletynu Polonistycznego":

- <https://www.facebook.com/BiuletynPolonistyczny/>
- https://twitter.com/B_Polonistyczny
- <https://www.youtube.com/@biuletynpolonistyczny8801/>

Linki:

- <https://www.spreaker.com/episode/przelamujac-tabu-czyli-historia-pierwszego-i-ostatniego-polskiego-plciownika-spotkanie-z-zofia-dulska-cz-1--69261272>
- <https://podcastaddict.com/episode/https%3A%2F%2Fapi.spreaker.com%2Fdownload%2Fepisode%2F69261272%2Fkurkiewicz>

- <https://open.spotify.com/episode/3SjajMty8yIYsHfXcT85gd>
- <https://www.youtube.com/watch?v=HFy-nYyGJK0>

Słowa kluczowe: Nauka dla Społeczeństwa, język, seksuologia, podcast, Polonistyka zaangażowana, Kurkiewicz Stanisław, tabu językowe

Rozmówca: Marta Hanna Chojnacka-Kuraś

Rozmówca: Zofia Dulcka